

Het gelijk van Cynthia Schneider

Half juni publiceerde *Vrij Nederland* een prachtig afscheidsinterview met Cynthia Schneider, drie jaar lang de Amerikaanse ambassadeur in Nederland. Schneider gaf onder meer blijk van blijvende verbazing over de Nederlandse WAO. Dat gehandicapten een uitkering krijgen leek haar redelijk, maar zoveel geld als wij in die WAO stopten, dat deed geen ander land ter wereld. Waarom deden we daar niet iets nuttigers mee? Buitenlandse ogen zien vaak scherp. Met het Nederlandse beleid van ziek melden en ziek verklaren is inderdaad iets vreemds aan de hand, zoals medisch socioloog Philipsen onlangs ook in deze krant betoogde (*NRC*, 20 juni). Op hele rechtse momenten stel ik mij wel eens voor hoe deze of gene dubieuze WAO carrière zou kunnen zijn begonnen. Nemen wij een willekeurige Wouter en Anneloes. Hij is accountant, zij is manager in, zeg, een soepfabriek. Ze hebben twee kinderen van 3 en 6. Op een kwade avond zegt Anneloes: Wouter, kunnen wij even praten? Ik word helemaal gek op mijn werk. Ik kan geen soep meer zien. Als ik nog één keer met onze marketing man moet overleggen over de beste manier om onze nieuwe soepnaam op de kaart te zetten sta ik niet meer voor mezelf in.

- Jij bent een beetje overwerkt. Blijf maar eens lekker een weekje thuis.
- Ik ben niet overwerkt. Het zit mij al een hele tijd tot hier. Ik moet gewoon ander werk zoeken.
- Maar schatje!
- En ik weet ook al wat. Ik heb een folder meegenomen en met mijn opleiding kan ik mij binnen een jaar laten omscholen tot leidster in de kinderopvang.
- Een crèche-juf.
- Niet die denigrerende toon alsjeblieft.
- Je weet niet wat je zegt.
- Ik weet precies wat ik zeg. Ik heb onze kinderen jarenlang gebracht en gehaald, ik weet zo langzaam aan heus wel wat een crèche-juf doet.
- Je weet niet wat ze verdient.
- Veel minder dan ik nu krijg, maar arbeidsvreugde is toch ook wat waard? Jij verdient toch genoeg voor iedereen?
- Daar gaat het niet om.
- Waar gaat het dan wel om?
- Liever, als jij je morgen ziek meldt en een flinke poos thuis blijft kan dat allemaal met behoud van je huidige salaris. Als jij morgen ontslag neemt en een andere baan gaat zoeken zitten we direct in alle soorten van ellende. Mag ik je er bijvoorbeeld aan herinneren dat wij onze crèche en de naschoolse opvang te danken hebben aan jouw soepfabriek? Onze kinderen hebben het daar heel erg naar hun zin. Dat kun je ze toch niet zomaar afnemen?
- Maar ik wil crèche-juf worden!
- Dat kan alsnog. Als je lang genoeg thuis zit kom je in een ziektewet of WAO traject en daar hoort allerlei begeleiding bij. Dan krijg je een reïntegratie-werker of een arbeidsbemiddelaar of hoe zo'n man ook mag heten. En die gaat dan uitzoeken wat jij nog wilt en kan en als je dan nog steeds crèche-juf wilt worden kan hij er vast voor zorgen dat dat gebeurt tegen iets wat in elk geval nog een beetje lijkt op je huidige salaris.
- Ja maar ...
- Wat nou, ja maar?
- Ik ben toch niet ziek.
- Je bent niet ziek, je méldt je ziek, dat is niet hetzelfde.
- Weet jij nog, die top-econoom op Economische Zaken, Sweder van Wijnbergen? Hij kreeg ook opdracht zich ziek te melden en hij piekerde daar niet over. Hij was immers niet ziek, hij

had een hooglopend conflict met zijn politieke baas en hij ging gewoon ander werk zoeken. Die man is sindsdien mijn held geweest.

- Zo'n arrogante econoom is jouw held?

- Wouter, liefje, jij bent mijn held tot in alle eeuwigheid. Ik bedoel gewoon dat ik geen misbruik wil maken van de sociale zekerheid en hij blijkbaar ook niet.

- Anneloes, twee dingen. Ten eerste. Als jouw alternatieve werkkring net zoveel vooruitzichten bood als die van Sweder van Wijnbergen zou ik mij nergens meer mee bemoeien. Sweder van Wijnbergen kon meteen overal in het land hoogleraar worden, er was geen sprake van een wending in de richting van de kinderopvang of een ander laag betaald beroep. Ten tweede. Van Wijnbergen kreeg zijn opdracht om zich ziek te melden van Annemarie Jorritsma. We hebben het hier over een VVD-minister. Dat geeft toch wel aan dat je gewoon ziek melden vanwege toestanden op je werk niet hetzelfde is als misbruik maken van de sociale zekerheid.

- Ik wil mij niet ziek melden als ik niet ziek ben.

- Ik weet nog zo net niet of jij niet ziek bent. Jij hebt de laatste tijd veel last van kramp in je arm, je bent gespannen en je bent vaak doodmoe.

- Natuurlijk ben ik vaak doodmoe; ik heb een zware baan en twee kinderen. En die spanning komt door het werk.

- Ik ben geen medicus, maar mij doen jouw klachten denken aan RSI.

- Ik ben niet ziek, ik Ben Niet Ziek.

- Dat maakt de keuringsarts wel uit.

Het is een hele sterke Anneloes die tegen zoveel redelijkheid en zoveel pressie bestand is. En het is een behoorlijk rare regeling die dat soort afwegingen uitlokt.